Prima instanță: Judecătoria Chișinău, (sediul Centru), judecător Octavian Dvornic

Dosarul nr. 2r-4140/23
(2-23175707-02-2r-18122023)

D E C I Z I E

21 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ala Malîi
Judecători Victoria Sîrbu și Ruxanda Pulbere

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către Mocanu Roman, prin intermediul avocatului Burea Olga,

în cauza civilă la cererea înaintată de către Mocanu Cătălina, în interes propriu și în interesele copiilor minori Mocanu ***** și Mocanu ***** privind aplicarea măsurilor de protecţie a victimelor violenţei în familie,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea înaintată de către Mocanu Cătălina, în interes propriu și în interesele copiilor minori Mocanu ***** și Mocanu ***** privind aplicarea măsurilor de protecţie a victimelor violenţei în familie,

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. La 8 decembrie 2023, Mocanu Cătălina prin intermediul avocatului Leanca Liliana a depus în instanța de judecată cerere privind aplicarea măsurilor de protecţie a victimelor violenţei în familie, împotriva acțiunilor agresorului Mocanu Roman.
2. În motivarea cererii a indicat că se află în căsătorie cu Mocanu Roman, din care au doi copii minori Mocanu *****, născut la ***** și Mocanu *****, născut la *****.
3. În perioada anilor 2021 - 2023, Mocanu Roman a agresat-o sistematic fizic, psihologic, economic, etc. Ultimul act de agresiune a avut loc la 2 decembrie 2023, când Mocanu Roman, aflându-se la domiciliul comun din mun. Chișinău, Codru, str. ***** *****, a inițiat un scandal, în cadrul căruia a ofensat-o, numind-o cu cuvinte necenzurate, după care a târât-o pe scări de la etajul 7 până la etajul 6 al blocului locativ nominalizat, lovind-o concomitent peste tot corpul, inclusiv și în burtă, prin ce i-a cauzat, reieșind din concluziile expuse în Raportul de constatare medico-legală nr.202302P2959 din 4 decembrie 2023, leziuni corporale neînsemnate.
4. Tot atunci, Mocanu Roman i-a luat cheile de la automobile ce se află în proprietatea comună a soților, lăsând-o în neputință de a se deplasa cu doi copii minori, pentru a-i duce și, respectiv, a-i aduce de la grădiniță.

5. Toate actele de agresiune au avut loc în prezența copiilor minori comuni Mocanu ***** și Mocanu *****, care în prezent au frică de tatăl lor, Mocanu Roman și sunt stresați că ”tati o supără și o bate pe mami”.
6. Evenimentul descris semnalează clar că Mocanu Cătălina, la moment, este victima violenței fizice, psihologice și economice din partea agresorului Mocanu Roman. Acesta este periculos, mai ales că, fiind în criză psihologică, nu își poate controla emoțiile. Mocanu Cătălina nu mai este în stare să suporte așa atitudine, aflându-se mereu în stare de stres și frică. Deși Mocanu Roman de fiecare dată (după actele de agresiune) își cere scuze pentru comportamentul lui agresiv, peste ceva timp totul se repetă din nou.
7. A invocat faptul că scopul emiterii ordonanței de protecție în acest caz constă în prevenirea unui risc real și imediat, or, sunt puse în pericol viața și sănătatea lui Mocanu Cătălina și copiilor minori Mocanu ***** și Mocanu *****.
8. A solicitat aplicarea măsurilor de protecție pe un termen de 90 zile luni cu obligarea agresorului Mocanu Roman să părăsească domiciliul comun de pe adresa mun. Chișinău or. Codru str. ***** 120/9 ap. 63, să stea departe de locul aflării victimelor Mocanu Cătălina, Mocanu ***** și Mocanu ***** la o distanță ce ar asigura securitatea victimelor, excluzând orice contact vizual (inclusiv cu aplicarea măsurilor de monitorizare electronică).
9. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023, s-a admis parțial cererea înaintată de către Mocanu Cătălina, în interes propriu și în interesele copiilor minori Mocanu *****, Mocanu ***** privind aplicarea măsurilor de protecţie a victimelor violenţei în familie admise de către Mocanu Roman, fiind aplicate măsuri de protecție în privința Cătălinei Mocanu pe un termen de 30 zile și s-a dispus în temeiul art. 278^{7} alin. (2^{1}) din Codul de procedură civilă, monitorizarea electronică a agresorului Mocanu Roman.

Solicitarea recurentului:

10. La 11 decembrie 2023, Mocanu Roman, prin intermediul avocatului Burea Olga, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia și adoptarea unei noi de respingere a cererii înaintate de către Mocanu Cătălina.

Argumentele părților:

11. În motivarea recursului Mocanu Roman, intermediul avocatului Olga Burea a invocat că prima instanță eronat a constatat că probele administrate la caz confirmă acțiunile violente ale lui Mocanu Roman față de soția sa.
12. În opinia recurentului, probatoriul administrat nicidecum nu probează pretinsul act de violență din 2 decembrie 2023, or potrivit informației 112 rezultă că serviciul de poliție a fost solicitat de către Mocanu Roman și nu de pretinsa victimă.
13. Mai mult, nu a fost administrată nici o probă din care ar rezulta o bănuială rezonabilă că au fost comise acte de violență și că persistă un pericol iminent din partea lui Mocanu Roman. Per a contrario, cererea Mocanu Cătălinei precum că ar fi fost agresată fizic de către Mocanu Roman este combătută prin înregistrarea audio administrată la dosar, din care urmează că cel care solicită încetarea acțiunilor conflictuale este anume Mocanu Roman.

14. Subsecvent, a criticat ca declarativ argumentul pretinsei victime că are o frică enormă față de Mocanu Roman, or, urmare a incidentului din 2 decembrie 2023, Mocanu Roman împreună cu Mocanu Cătălina, până în prezent, duc și aduc copii minori la și de la grădiniță, întreprind acțiuni de îngrijire a copiilor minori, prin întreținerea sănătății, consultarea medicilor. Chiar în ziua depunerii cererii de eliberare a ordonanței de protecție Mocanu Cătălina împreună cu Mocanu Roman și copilul minor au fost la centrul medical, unde au consultat starea sănătății copilului.
15. Totodată, a mai invocat că, deși petiționara a invocat și a pretins că este agresată sistematic de către Mocanu Roman, în acest sens nu a prezentat nici o probă, chiar și indirectă.
16. Cât privește raportul medico-legal din 4 decembrie 2023, a precizat că leziunile constatate de expert nu au fost cauzate de recurent, or excoriațiile sunt rezultatul acțiunilor intimatei, ultima ținîndu-se cu forța de geanta soțului, s-a zgâriat de peretele din holul blocului.
17. La fel, a opinat că instanța de fond nu a dat o apreciere obiectivă cuprinsului cererii, or intimata nu a probat intensitatea și durata pretinselor acțiuni violente, așa cum prevede art. 278/5 Cod de procedura civila, limitându-se la niște alegații pur declarative, nesusținute prin probatoriu.
18. La emiterea actului judecătoresc, instanța de fond s-a limitat la o copiere a normelor de drept, remarcând că mijloacele de probă administrate în ședința de judecată permit instanței a concluziona că, recurentul a manifestat violență fizică în privința victimei. Totodată, instanța de fond a pus la baza soluției sale exclusiv și doar declarațiile intimatei, care vin în contradicție cu starea de fapt constatată.
19. În circumstanțele enunțate supra, rezultă că concluziile instanței sunt superficiale, care nu pot fi încadrate într-o analiză obiectivă, multiaspectuală, completă și nepărtinitoare. Actul judecătoresc este lipsit de o apreciere și o examinare obiectivă a susținerilor invocate de recurent.
20. Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimatei cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului intimata nu a depus referință asupra recursului declarat.

Termenul de declarare a recursului:

21. În conformitate cu art. 423 alin.(1) Cod de procedură civilă *” încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol”.*
22. Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă *” Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”.*
23. Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă *” termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
24. Din actele cauzei urmează că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023 a fost comunicată părților în aceeași zi. Astfel, recursul depus de

Mocanu Roman, prin intermediul avocatului Olga Burea a fost declarat în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

25. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces în recursul declarat și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău apreciază recursul ca fiind neîntemeiat și pasibil de a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din următoarele motive.
26. În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă *”recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor”.*
27. În baza art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă *”instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”.*
28. Potrivit art. 2 Legii cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie nr. 45/01.03.2007 ”*violenţă în familie reprezintă orice acţiune sau inacţiune intenţionată, cu excepţia acţiunilor de autoapărare sau de apărare a unor alte persoane, manifestată fizic sau verbal, prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic ori prin cauzare de prejudiciu material sau moral, comisă de un membru de familie contra unor alţi membri de familie, inclusiv contra copiilor, precum şi contra proprietăţii comune sau personale”.*
29. În conformitate cu prevederile normei menționate violenţă psihologică reprezintă impunere a voinţei sau a controlului personal, provocare a stărilor de tensiune şi de suferinţă psihică prin ofense, luare în derîdere, înjurare, insultare, poreclire, şantajare, distrugere demonstrativă a obiectelor, prin ameninţări verbale, prin afişare ostentativă a armelor sau prin lovire a animalelor domestice; neglijare; implicare în viaţa personală; acte de gelozie; impunere a izolării prin detenţie, inclusiv în locuinţa familială; izolare de familie, de comunitate, de prieteni; interzicere a realizării profesionale, interzicere a frecventării instituţiei de învăţămînt; deposedare de acte de identitate; privare intenţionată de acces la informaţie; alte acţiuni cu efect similar.
30. Norma menționată apreciază violența fizică ca vătămare intenţionată a integrităţii corporale ori a sănătăţii prin lovire, îmbrîncire, trîntire, tragere de păr, înţepare, tăiere, ardere, strangulare, muşcare, în orice formă şi de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acţiuni cu efect similar.
31. Conform art. 3 al Legii cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie *”subiecţi ai violenţei în familie sînt agresorul şi victima membri ai aceleiaşi familii. Membri de familie, în sensul prezentei legi, sînt: a) în condiţia de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorţ, sub tutelă şi curatelă, rudele, afinii lor, soţii rudelor, persoanele aflate în relaţii asemănătoare celora dintre soţi (concubinaj) sau dintre părinţi şi copii; b) în condiţia de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorţ, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relaţii asemănătoare celora dintre soţi (concubinaj)”.*

32. În conformitate cu art.12 alin.(1) aceleiaşi Legi *”victima are dreptul să sesizeze orice caz de violenţă în familie şi să solicite protecţie”.*
33. În temeiul art. 15 Legii menţionate *”instanţa de judecată este în drept să stabilească măsuri de protecţie pe un termen de până la trei luni, urmând să fie retrase măsurile de protecţie odată cu dispariţia temeiurilor care au dus la aplicarea măsurilor date şi a pericolului real”.* Prevederi similare se conţin și în Capitolul XXII[2] Cod de procedură civilă - Aplicarea măsurilor de protecţie în cazurile de violenţă în familie.
34. Conform art. 278[3] Cod de procedură civilă, *”cererile privind aplicarea măsurilor de protective în cazurile de violenţă în familie se examinează de instanţele judecătoreşti conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul capitol şi în legislaţia de prevenire şi combatere a violenţei în familie. Instanţa examinează cererea de aplicare a măsurilor de protecţie în cazurile de violenţă în familie cu participarea victimei şi a persoanelor interesate. În calitate de persoane interesate pot fi atrase în proces oricare dintre instituţiile abilitate prin lege cu funcţii de prevenire şi combatere a violenţei în familie, în funcţie de circumstanţele individuale ale cazului”.*
35. Potrivit art. 278[4] alin. (1) Cod de procedură civilă, *”cererea privind aplicarea măsurilor de protective se depune de către victimă personal sau prin reprezentant. În caz de imposibilitate a depunerii cererii de către victimă din motive de sănătate, vîrstă, din alte motive întemeiate, la solicitarea ei, cererea privind aplicarea măsurilor de protecţie poate fi depusă în interesele victimei de către organul de poliţie, organul de asistenţă socială sau de către procuror. Cererea privind aplicarea măsurilor de protecţie în interesele copilului sau ale persoanei în privinţa căreia a fost instituită o măsură de ocrotire poate fi depusă de autoritatea tutelară, persoana însărcinată cu ocrotirea persoanei aflate sub ocrotire, de procuror sau de orice altă persoană care justifică un interes privind apărarea şi protecţia personală sau patrimonială a persoanei aflate sub ocrotire şi în lipsa solicitării din partea victimei sau a reprezentantului ei legal”.*
36. Conform art. 278[5] Cod de procedură civilă, *”în cererea privind aplicarea măsurilor de protecţie se indică circumstanţele actului de violenţă, intensitatea, durata, consecinţele suportate şi alte circumstanţe care indică necesitatea aplicării măsurilor de protective”.*
37. Potrivit art. 278[6] alin. (3) Cod de procedură civilă, *”declaraţia independentă a victimei este suficientă pentru emiterea ordonanţei de protecţie în caz de pericol iminent de comitere a violenţei fizice.”*
38. Astfel, la judecarea recursului s-a constatat că Mocanu Cătălina și Mocanu Roman se află în relație de căsătorie, având împreună 2 copii minori: Mocanu *****, născut la ***** și Mocanu *****, născut la *****.
39. Din suportul probator urmează că la 2 decembrie 2023 Mocanu Cătălina s-a adresat Inspectoratului de Poliție Centru, solicitând organelor de poliție să-l tragă la răspundere pe soț pentru agresiune fizică, manifestată în apartamentul lor de pe str. ***** 120/9 ap. 63, prin târât de păr de la etajul șapte până la etajul șase, lovituri pe tot corpul, inclusiv și în burtă, menționând că soțul nu este la prima agresiune fizică și psihologică asupra ei.
40. Prin procesul-verbal din 2 decembrie 2023 întocmit de către Ofițerul Superior al SP 2 IP Centru s-a constatat că la 2 decembrie 2023, ora 15.00, în apartamentul comun al șoților Mocanu a avut loc un conflict care a generat în agresiune fizică.

41. Potrivit raportului de constatare nr. 202302P2959 din 4 decembrie 2023 întocmit de către Centrul de medicină legală, la examinarea medico-legală a Mocanu Cătălinei s-au constatat excoriații la nivelul umărului stâng și antebrațului stâng, echimoze la nivelul antebrațului stâng, cristei iliace pe stânga coapsei stângi, care puteau fi cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare neînsemnată a integrității corporale sau a sănătății. Diagnosticul clinic ” Traumatism cranio-cerebral închis, acut, ușor. Comoții cerebrală Marshall 1”.
42. Prin cererea înaintată, Mocanu Cătălina în interes propriu și în interesul copiilor minori Mocanu *****, născut la ***** și Mocanu *****, născut la *****, a pretins eliberarea unei ordonanțe de protecție, invocând pericolul real și iminent al aplicării violenței verbale, psihice și fizice din partea soțului Mocanu Roman, ca urmare a acțiunilor violente anterioare și adresărilor la poliție.
43. Aplicând prevederile legale menționate supra la caz, instanța de recurs reține că, într-adevăr, art. 278[6] alin. (3) Cod de procedură civilă stabilește că declaraţia independentă a victimei este suficientă pentru emiterea ordonanţei de protecţie în caz de pericol iminent de comitere a violenţei fizice.
44. La caz, se confirmă că reprezentanții Inspectoratului de Poliție Centru au documentat la 2 decembrie 2023 cazul de aplicare a violenței fizice de către Mocanu Roman în raport cu Mocanu Cătălina.
45. Astfel, Colegiul judiciar consideră corectă aprecierea instanței de fond cu privire la faptul că manifestările deviante incluse în comportamentul lui Mocanu Roman sunt apte în sine să afecteze integritatea emoțională și fizică a soției Mocanu Cătălina și se circumscriu fenomenului violenței în familie.
46. La fel, Colegiul subliniază că instanța de fond corect a reținut că starea de fapt dintre părți pune în evidență caracterul serios al neînțelegerilor și altercațiilor dintre părți, ca și potențialul pericol la care este expusă Mocanu Cătălina, existând posibilitatea reală ca aceasta să fie supusă unor acte de violență domestică din partea lui Mocanu Roman.
47. Respectiv, instanța de recurs apreciază critic argumentele aduse de către Mocanu Roman cu privire la lipsa unor probe pertinente care ar dovedi aplicarea violenței față de pretinsa victimă, or, materialele cauzei atestă cert că acțiunile acestuia prezintă pericol pentru viața și integritatea Mocanu Cătălinei, considerent din care organele de poliție au constatat conflictul care a generat în agresiune fizică, iar expertul – vătămare neînsemnată a integrității corporale sau a sănătății Mocanu Cătălinei.
48. Totodată, instanța de recurs menționează că argumentele invocate de către Mocanu Roman în cererea de recurs sunt formale și neîntemeiate, fiind reținute critici subiective față de concluziile instanței de fond, considerent din care necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.
49. În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de pertinență, toate alegațiile recurentului MOcanu Roman, vizavi de netemeinicia actului judecătoresc contestat, or, criticile aduse de recurent, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, în prezența unui pericol iminent asupra vieții şi sănătății victimei Mocanu Cătălina, nu pot duce la respingerea cererii cu privire la aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie.

50. De altfel, CtEDO a accentuat că, tema violenţei în familie nu este o chestiune privată sau de familie, ci o chestiune de interes public, care implică acţiunea eficientă a statului de a garanta dreptul la respectul vieţii private şi de familie şi protecţia efectivă împotriva violenţei în familie.
51. Totodată, CtEDO (hotărîrea din 09.06.2009 în cauza Opuz c. Turciei, cererea nr.33401/02) a remarcat că eşecul în a răspunde adecvat violenţei de gen constituie o încălcare a art.14 al Convenţiei Europene (clauza non-discriminare), indicând că violenţa împotriva femeilor este o formă de inegalitate şi că judecarea acestei categorii de pricini urmează să se înfăptuiască pe principiul asigurării interesului superior al victimei (copii, femei, vîrstnici), şi, la fel, pe principiul toleranţei *"zero"*, adică aplicarea măsurilor de protecţie trebuie să aibă un efect descurajant pentru agresor.
52. Prin urmare, Colegiul civil subliniază că instanța de fond corect a conchis asupra faptului că pentru a preîntâmpina pericolul asupra securității, sănătății și bunăstării personale și a opri grava intervenție asupra integrității psihologice și fizice a victimei, cerințele privind aplicarea măsurilor de protecție sunt justificate.
53. Din considerentele expuse supra, instanța de recurs consideră încheierea instanței de fond întemeiată, deoarece justificat și argumentat s-a pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a admite parțial cererea înaintată de către Mocanu Cătălina în interes propriu și al copiilor minori Mocanu ***** și Mocanu ***** privind eliberarea ordonanței de protecție pentru victimele violenței în familie împotriva acțiunilor lui Mocanu Roman.
54. Astfel, având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil conchide de a respinge recursurile ca neîntemeiate şi de a menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023.
55. În conformitate cu art. 425, 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de recurs declarată de către Mocanu Roman, prin intermediul avocatului Olga Burea.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea înaintată de către Mocanu Cătălina, în interes propriu și în interesele copiilor minori Mocanu *****, Mocanu ***** privind aplicarea măsurilor de protecţie a victimelor violenţei în familie admise de către Mocanu Roman.

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele completului Ala Malîi

Judecătorii Victoria Sîrbu

Ruxanda

Pulbere